

מדינת ישראל
הכנסת

פ.פ.

פרוטוקול מס' 6 / ב'

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים, שהתקיימה ביום
ג', ט' בכסלו תשי"ז - 13.11.56, בשעה 9.00.

נוכחין - חברי הוועדה:

- מ. ארם - היו"ר
- ב. ארדיטי
- ר. הקטין
- פ. זוארץ
- כ"צ הרמל
- י. ניצני
- ד. נצר

מוזמנים:

פרופ' סר - המנהל הכללי של משרד הבריאות
ד"ר זימן - סגן המנהל הכללי של משרד הבריאות
סר דגן -

סר ברסלע - המנהל הכללי של משרד הסעד
גב' צ. בלוך - מנהלת המחלקה לטיפול בילד ובנוער שבמשרד
הסעד.

גב' ח. סלוצקי - מועצת הפועלות
גב' טבצ'ניק -

גב' שטרן - ארגון פועלות המזרחי ו"המזרחי"
גב' לוין -

גב' בן-פורת - "ויצ"ו"
גב' גינוסר -
גב' וילנסקי -

- בסדר-היום:
- (1) פעולות משרד הבריאות לשעת חירום;
 - (2) צמצום וסגירת מוסדות ילדים.

היו"ר מ. ארם:

אני פותח את הישיבה.

הזמנו את נאי-כוח משרד הבריאות על מנת לקבל סקירה על מצב החירום בארץ. אני מקווה כי תוך כדי מתן הסקירה, נסמך גם על בעיית המחסור ברופאים בישובי הכפר והספר אשר בנגב.

פרופ' סר:

לפני מספר חדשים סינה שר הבריאות שתי ועדות, ועדה עליונה לאשפוז וועדה לרפואה מונעת, ועדות אלה לא קבלו על עצמן את התכנון של הפעולות בשעת חירום. אחרי ההכנה, הוועדות הללו עיבדו את התכנון. בתוך מסגרת הוועדות הללו נכספו גם הסדרים של האשפוז, חלוקת המיטות וכל הקשור בזה, ולאחר מכן - הכנת צוות לרפואה מונעת לאוכלוסייה האזרחית בשעת חירום.

עם התחלת תוקף שעת חירום, נטלה הוועדה העליונה על עצמה את ביצוע התכנית בשלבים מסויימים. הוועדה העליונה לאשפוז פעלה באופן ישיר עם הרמט"ל ותיכננה את האשפוז לפי דרישות גלובליות. כדי להקל על עבודתם, חילק משרד הבריאות את עבודתו לשניים, ובזה הפריד בין הצוות שלו הנמצא במשרד הראשי לבין הצוות הנמצא בגבולות ירושלים. היתה חוליה חירום אשר עמדה לרשותה של הוועדה העליונה לאשפוז בתל-אביב. בראש חוליה זו של משרד הבריאות עמד ד"ר זימן, והוא יתן לכם דו"א על כל הפעולות של החוליה הזו אשר עמדה בקשר עם הוועדה העליונה שליד הרמט"ל.

ניתנו הוראות למשרד הבריאות לדאוג לאספקת החמרים הדרושים, לדאוג לרפואה מונעת בזמן החירום וכו', ואכן משרד הבריאות פעל בכיוון זה. מר דגן היה אחראי לענין זה.

ביחס לאוכלוסייה האזרחית בשעת חירום, במידה שזה נוגע לכל דבר מחוץ לבתי-חולים: לא היתה ועדת ביצוע, ועד כמה שידוע לי, נעזב הכל והכל נמסר להג"א ולמגן-דוד-אדום. כלומר, שקצין הבריאות הראשי לא היה מעוניין כאן בהתאם לתקנות החירום, וע"י כך לא היה מי שירכז את הפעולות הללו. במלים אחרות, הפעולות לא רוכזו ע"י הג"א ומגן-דוד-אדום.

אני מוסר כאן את רקע הדברים, ועל הפרטים האחרים ימסור לכם ד"ר זימן. בכל עניני האשפוז אנחנו הרגשנו שהארגון אינו שלם משום שהביצוע אחרי מתן ההחלטות של ועדת האשפוז, היה מוטל על משרד הבריאות, ומיד לאחר מכן, התעוררה השאלה התקציבית. וכאן, ברגע הראשון, נתקלנו בהתנגדותו של משרד האוצר, נאסרו כי אין לו שום סמכויות לבצע דברים, וזה בהתאם להוראותיו של הרמט"ל. דבר זה סיבך מאד את הענין, וזה מראה עד כמה אנו לוקים בשטח זה.

בימים האחרונים הממשלה החליטה למסור לשר הבריאות להיות אחראי בעד כל הפעולות בשעת חירום, ואכן שר הבריאות הכין את החוק, כרגע הוא נמצא בידי היועץ המשפטי. שם נאמר כי שר הבריאות רשאי למנות קצין בריאות ראשי. הוא כבר בחר לו את האדם המתאים לכך ובקרוב יפורסם דבר זה ברבים.

אני מבקש עתה שד"ר זימן ימסור לכם פרטים נוספים.

ד"ר זימן:

לפי הרצאתו של פרופ' סר, אני חושב שאני אתן סקירה ארגונית של משרד הבריאות. חושבני כי תהיה זו הדרך הפשוטה ביותר להבלטת הבעיות בהן נתקלנו.

כפי שסמעתם, החליט משרד הבריאות ב-28.10.56 להפריש חוליית קשר לשעת חירום. על חולה זו הוטלו למעשה שני תפקידים: לפעול בכל הבעיות לשעת חירום ולהכין את העבודה של משרד הבריאות אשר צביכה להיעשות בקרב האוכלוסיה, בנפרד מן המשרד הראשי בירושלים. למעשה לא הגענו לפעולה השניה, וכך נתרכזנו בוועדה לשעת חירום.

אני רוצה לספור על המיבנה של הראשות של החוליה. שם נמצאים פרופ' הלר - נציג המוסדות הלא-ממשלתיים; ד"ר פדה - קצין ראשי של חיל הרפואה וד"ר סורוקה - מטעם קופ"ח. אני צורפת לראשות זו כחבר החוליה. הראשות הזו התחילה בתכנונה לפני התחלת הפעולות והגיעה לכמה הישגים. קודם כל היא הגיעה להישג של ציוד ל-2000 מיטות נוספות.

תכנית האספוז הנה מיוחדת במינה. היא שונה בשני מובנים: הגענו לידי הסכם עם הצבא שהאספוז של החיילים יהיה בנתי-חולים לא-צבאיים. בידי הצבא נשארו בנתי-חולים שדה אשר מסם הם הועברו לעורף, לבתי-חולים אזרחיים.

העקרון אותו קבעה הראשות הוא דצנטרליזציה.

כמו כן הגענו לידי שיטה זו שבית חולים יקבל סמכות לבצע את הפעולות. בית-חולים "הדסה" בירושלים, למשל, קבל את הסמכות לפעול בנתי-חולים אחרים, כמו: שערי-צדק וכו'. בידם היזמה לבצע את הפעולות בנתי-חולים אחרים. בחיפה קבענו את בית-חולים רמב"ם. בצורה כזו הגענו להישג חשוב מאד. לדעתנו, אף מוסד לא היה יכול לטעון שלא בצעו משהו למענו.

הסקירה הראשונה אותה ערכנו הראתה שהפעולה הזו היתה מאד מאד חיובית וטובה, והמוסדות הראו - פרט למוסדות אחדים - עירנות גדולה. ועדת האספוז הזו עבדה לפי תכנית מוקדמת. כידוע, היתה מחשבה לפנות מיטות בלתי-נחוצות בשעת חירום. בשלב הראשון היינו צריכים להגיע ל-4800 מיטות. נלקחו בחשבון גם מיבנים של בתי-ספר, מפעלים שונים וכו', אשר אותם אפשר בנקל להפוך לבית-חולים. אנחנו בשיר הכוננות הגענו ל-3800 מיטות מוכנות.

בימים האחרונים עלה בידינו להוריד את המספר וב-5.11.56 החלטנו לחזור לסדרי אספוז רגילים. בינתיים, כמעט כל בתי החולים חזרו להיות רגילים. כל הציוד שהועבר לבתי החולים, חדרים המיון וכו' - לא פורקו. המטען נשאר בכוננות, כך שתוך שעות ספורות אפשר להפעיל הכל. בפסח 12 שעות אפשר יהיה להעמיד לרשות הנפגעים כ-3000 מיטות.

בית-חולים "הדסה" צפת הוא סגור; הוא עומד ריק. בית-חולים שני, הוא בית-חולים "מאיר" שבכפר-סבא, אשר גם הוא לא הופעל. בית-חולים "הירקון" יותקן בימים אלה ויהיה כבי"ח רזרבי. הוא יהיה מיועד לחירורגיה בלבד. בי"ח "איתנים" בירושלים עומד ריק גם כן בתור בי"ח רזרבי.

של

כיצד הפעולה התחלקה בשבוע/המבחן? - כל העומס היה בדרום ובשפלה. זה הוטל על בית"ח "הדסה" בבאר-שבע. הותקנו שם שני בתי-חולים נוספים, האחד במרפאה החדשה של קופ"ח והשני בבית-הספר המקצועי בבאר-שבע. נוספו 200 מיטות על ציודן הסלא. בית-חולים זה עמד כתחנה ראשונה וקבל את המספר הראשון של 470 פצועים.

בית-חולים קפלן פינה את היולדות, והועמד כולו לפעולה זו. הוא עמד יפה במבחן זה. בית-חולים זה היה כתחנה שניה לקבלת הפצועים.

התחנה השלישית היתה בית החולים "אסף הרופא" אשר בצריפין. הוא קבל 250 פצועים. בית חולים זה עמד גם כן במבחן. גם בתי-חולים "תל-אסומר" ו"בילינסון" קבלו פצועים. בסך הכל עברו

את בתי החולים כ-800 פצועים לפי ההערכה, כ-160 פצועים ערביים העברנו ל"תל-השומר". העברת הפצועים לא היתה קלה. בנאר-שבע נשארו אלה אשר אותם לא יכולנו להעביר לא בסכונות ולא באוירונים.

המסלוח הגדול ביותר הגיע לצריפין. ל"תל-השומר" הגיעו באמצעי תחבורה שונים, ואת העודף העבירו ל"בילינסון". לעומת זה לא הכנסנו אף פצוע לבתי-חולים שעמדו ריקים, אולם בתי-חולים אלה עמדו במצב הכן עם מלוא הצוותות. גם בצבא קרה אותו דבר. לא עשינו זאת מסום שרצינו להשאיר את בתי-חולים אלה כרוזנה לפגיעות אחרות, והחשש היה מפגיעה אוירית על תל-אביב.

הפצועים ברובם היו פצועים באופן קל; למעלה מסני שליט היו פצועים קל. פצועים קשה הוא מכסימום שליט. כל בית-חולים קיבל פצועים באופן שונה. פצועי עיניים, ראש, מוח וכו' - הועברו ל"תל-השומר". בצריפין היה ניתוח בסן אחד בלבד. מנין השבויים היו פצועים הרבה יותר קשה. בשבוע הראשון פתחנו את מחנה הנופש של קופ"ח בנתניה, ולשם העברנו 170 פצועים.

בסיכום הדברים, אפשר לומר כי התוצאות לא היו שליליות ביותר. לפי כל הפעולות הללו, אנחנו יכולים לקבוע אם עמדנו במבחן ואם לאו. אנחנו יכולים לקבוע כי עמדנו במבחן יפה ונהצטיינות. החולים קשה הועברו תוך שעה לשולחן הניתוחים, ב"תל-השומר" עמדו 12 שולחנות ניתוח, וב"בילינסון" - 6. המיון היה מהיר ביותר, הוא נעשה תוך שעה-שעה וחצי, פעולה זו נעשתה למופת.

נסיון זה הוא מעורר ביותר. אין להתעלם מכך שהיינו יכולים לעמוד במצב הרבה יותר קשה מזה אילו אחוז הפצועים היה יותר קשה ואילו היה עומס על חדרי הניתוח, וחס וחלילה אם היו נפגעים כתוצאה מהפצצה אוירית וכו' וכו'. אנחנו מצוים לגבי העמיד להכין הכל ובהיקף הרבה יותר רחב.

אני מצטער להגיד, כי מתוך המסקנה האחרונה שלנו זו, אנחנו מודאגים מאד לעיר תל-אביב מסום שהמוסדות העירוניים לא עמדו במבחן כלל וכלל. דאגתנו רבה לעיר זו לגבי העתיד, לא רק ביחס לאשפוז אלא לשירותי הנ"א, מקלטים וכו'. בי"ח "הדסה" אשר ברחוב בלפור, על כל הסמטאות שמסביבו, הרי יהיה זה מסום אסון אם העזרה הרפואית לא תגיע לשם.

לגבי יפו איננו דואגים ביותר, בתי-החולים הממשלתיים מוכנים באופן יוצא מן הכלל.

בית החולים ליולדות בקריה לא העביר את היולדות למרות כל ההחלטות שניתנו בנידון זה, על סנת להכין את בית החולים.

ישנן עוד כמה וכמה דוגמאות, אולם ככלות הכל, אינני רוצה לומר שלא היתה נכונות למצב חירום זה.

אנחנו מפעילים את בית-חולים "הירקון" ובית המלון "קסטל". אנחנו עשינו תכנית פינוי של צפון תל-אביב ל"בילינסון".

ועתה, אדבר על הסכונות והפעולות הסכניות. היה ליקוי מסויים, לדעתי, שהרשות העליונה פעלה בתכנון ונתנה הוראות ביצוע והוראות כספיות. היה זה מסגה ארגונית בהחלט. בישיבות שלנו אשר אותן קיימנו מדי יום, ובימים קשים יסבנו אף פעמיים ביום, היה מופיע הרופא הראשי מטעם הצבא, ולפתע מודיע לנו כי הוא רוצה סנכין לו 400 מיטות במקום מסויים; אז אנחנו יסבנו על מדוכה זו וקבענו כיצד לבצע זאת. אולם נתקלנו בקשיים, דבר זה צריך לבוא על תיקונו.

בעיית כוח האדם: התבלט מחסור ב... בכוח אדם בענפים מסויימים, ובעיקר חירורגים; חסר ראש צוות מנוסה, כן קיים מחסור חמור במרדימים. אולם מצאנו שחרונות מעניינים גם בשטח זה. הקושי בו נתקלנו היה במעבר בין שיטה אחת לשיטה שניה. היו חילופי גברא בקרב הצבא. הקושי היה בזה שלנו אסור היה להעביר כוחות מבתי-חולים שדה לבתי-חולים אזרחיים. הגיוס בא מוקדם מדי $\frac{1}{2}$ והתוצאה הייתה זו. שנמצאו בתי-חולים ללא כוח אדם, ללא רופאים וללא אחיות. לעומת זה נמצא מספר הרבה יותר גדול של מומחים בטדה. כן נמצאו בכל מטרד של קצין עיר רופא עם אחות אשר בדקו תעודות של חיילים, ותו לא. אנחנו כמובן הגדרנו את הקשיים הללו לאט לאט. נתקלנו בקושי רב כשראינו שהחטמלאי של בית-חולים מסויים גוייס, או שנהג גוייס וכו'.

בשטח הציוד עשו גדולות. הציוד נמצא שלם ל-2000 מיטות. חסרו סמיכות, אבל כנראה שנקבל אותן מהצבא.

עלינו להזמין ציוד נוסף. יש להזמין עוד שולחנות ניחוח. למדנו את הערך של מכונות הרנטגן לחדרי מיון. בציוד שלנו נמצאו כמה לקויים טכניים

בעיה חמורה הייתה בעיית העברת הציוד ממקום למקום. גוייסו כל המטאיות וזה לקח כמעט 3 ימים גורליים עד שהעברנו את הציוד לבאר טבע. זהו לקוי גדול וזה מלמד אותנו כי יש לעסות הכל, כדי שלא ניחקל בזה שנית.

היה לנו דלק, אך לא היה לנו במה להוביל אותו. ארך לנו יומיים עד אשר הצלחנו לשכנע את השלטונות שרכב של מטרד הבריאות הוא מאד חיוני. צריך שיהיה לנו מלאי של דלק לפחות לחודש ימים. חברת החטמל חלקה גנרטורים.

בתל-עריש נמצאו מחסנים, ובהם יש סמיכות וכו'. איננו יודעים אם זה טיך לאונר"א.

בעזה יסנם 3 בתי-חולים קטנים, אחד מהם נצטרך להכין בימים אלה.

ועתה ברצוני לעמוד על החלק הטני שאינו נוגע לאטפוז: לגבי האטפוז החיוני בכמה בתי חולים נסארו חולים קטים. המחלקות ליולדות פעלו. היו מקומות בהם נתנו הוראה להעביר את היולדות לבתי חולים אחרים. בית-החולים ליולדות בתל-אביב, למשל, החלטנו להעביר "אסותא". בית-חולים קפלן, רחובות, גם כן העבירו מטם את היולדות. חלקנו חבילות ללידה בית. פיינו את בתי-החולים לשחפת.

היו"ר מ. ארם: אנחנו איננו רוצים בשום אופן להגביל את הסקירה המעניינת הזו בזמן. אני מוכן, ברטות הוועדה, להזמין אתכם להמשיך סמיעת הסקירה הזו היום אחר-הצהרים.

ד"ר זימן: 700 חולי שחפת פונו לבתים, והם הופנו למרפאות. חלק מהם כבר מתחיל לחזור לבתי-החולים.

פגיעה נפשית בקרב הצבא כמעט ולא קרחה.

היו"ר מ. ארם: אני מודה לכם מאד על הסקירה הזו, אני מקווה כי בשעה 3 אחה"צ נשוב לשמוע את ההמשך בענין זה.

2. צמצום וסגירת מוסדות ילדים.

הינו"ר מ. ארם:
הזמנו לישיבה זו את נציגות הארגונים הסונים המטפלים בסידור ילדים: את נציגי "ויצ"ו", מועצת הפועלות, מועצת הפועלות של הפועל-המזרחי והמזרחי. אנו הזמנו אותם כדי למצוא כיצד לא לצמצם את הפעולה הזו מאחר שאנו הועמדנו בפני סכנה שהמוסדות הללו יצמצמו את פעולתם. לא עלה על דעתנו שבטעם הירום זו המוסדות הללו יצמצמו את פעולתם.

גב' טבצ'ניק:
עד אשר הגענו הנה, עברנו שלבים רבים שמסרד הסעד מחזיק אותם. סוגי המוסדות הם שלושה: בתי-חינוכות במעברות, גני-ילדים ופנימיות לחינוכות עד גיל 6 אשר זקוקים לסידור כתוצאה מצמצום סוציאלי מספחתי.

החביעות שלנו הן אלו: כשהתחלנו בפעולה זו, באנו בדברים עם מסרד הסעד. אנו למעשה התחלנו בפעולה עוד לפני קום המעברות. המוסדות הראשונים שלנו היו בראש-העין, במחנה ישראל ועוד. עם מסרד הסעד הגענו לידי הסכם טעני שליטים מן ההוצאות שלנו יכסה מסרד הסעד, ואילו את השליט - יכסו ארגוני הנשים.

על מעונות היום רצוני לומר מלה אחת בלבד, כי אילולא היו המוסדות שלנו כי אז כל הילדים היו מגיעים לבתי-חולים. כל אחד מאתנו יודע כי במשך הזמן חלו שינויים רצוניים מאד הוצאות עקב ההתייקרות שחלו בסנים האלה וגם עקב הגדלת המסכורות. לצערנו, מסרד הסעד לא הלך לפי היוקר, ותביעותינו היו בלתי-פוסקות.

העלאות ניתנו פעמיים וטלוט, וכך אנו הפכנו להיות המכסים ב-50% מן ההוצאות ו-50% ישלם מסרד הסעד. קיים הסכם שחלק מן ההוצאות מכסה מסרד הסעד וחלק קטן ההורים מכסים. רצוני לומר כי חלק קטן זה של ההוצאות גם כן לא מתכסה. בראש-פנה ובחצור, למשל, ההורים אינם מכניסים אפילו לירה אחת, בו בזמן שבהסכם נאמר שעל ההורים להכניס לירה וחצי. ישנם מקומות כמו כפר-יונה, באר-יעקב, אשר שם במקום לירה וחצי מסלמים 30-40 גרשים.

איננו באים להתדיים על כך עכשיו, אלא הבעיה היא על ההסכם עצמו.

הוצאותיו של ילד בגן מגיעות ל-16 לירות. ישנם מקומות רבים אשר שם אנחנו נותנים גם ארוחת בוקר, ואילו ההסכם הוא רק ארוחת צהרים. כמובן שאיננו מבקשים על כך תשלום נוסף.

במעונות יום עולה 40-41 לירות לחודש, וישנם מקומות שם עולה 43 לירות לחודש.

הבעיה השניה בה אנו נתקלים בקטיים עצומים, הן הפנימיות ומקומות סגורים לחינוכות. ההוצאה לילד מגיעה לכדי 120 לירות לחודש בממוצע. הסכום הזה איננו כולל את הוצאות המטפלות המוסמכות, אשר להן אנו חייבים לשלם רטרואקטיבית. כיום אנו במצב כזה, שלמרות הבקשות

המרבובות, איננו יכולים להחזיק יותר מעמד בהוצאות הללו מבלי שיהיה לזה כיסוי. אני מצטערת להגיד, שכל הבקשות והחביעות שלנו, לא הגענו לידי פתרון. להיפך, אנו הגענו למצב נואש עד כדי שלא תהיה לנו ברירה אלא להקטיף את מספר הילדים בפנימיות ובמוסדות ילדים במעברות במקרה שלא תהיה העלאה או חוספת של 400-500 לירות בתשלומים. אנחנו רוצות לקנות שטולחן זה יחד עם משרד הסעד יבוא לידי הסכם יחד עמנו.

אני חוזרת ואומרת, כי אם אנו לא נשלם מסכורת של חודשיים-שלושה, אנו ודאי נגיע לדי סגירת המוסדות.

גב' ה. סלוצקי:

מספר הילדים בגנים שלנו הוא כ-300 ילדים. במעונות יום - 800-900 תינוקות. ב-5 הפנימיות ישנם 300 ילדים. כל זה מחבטא בעטרות אלפי לירות. עם כל פנייתנו אל משרד הסעד בדבר התשלומים, לא מצאנו אוזן קשבת. אכן אנו החזקו מעמד עד כה, אולם איננו יודעים מטום מה לא סם לב לכך משרד הסעד. כך אי אפשר להמשיך הלאה. אנו אומרים, כי חייב משרד הסעד להקטיב יותר.

אם אנו קבלנו הודעה שסעלינו לסלם רטרואקטיבית, הרי היינו מוכרחים לסלם כך.

בקטחנו היא, להקטיב יותר לדברים, כי אחרת איננו יכולים להמשיך.

זאת ועוד: הדאגה הגדולה שלנו היא הפנימיות בחקופה זו. אנחנו בימי חירום אלה הודענו ללואמהות שהאחריות לא תחול עלינו, מטום שאין לנו מקלטים. ואף על פי כן, האמהות לא הוציאו את ילדיהן. האם עושה חשבון שהילד בביתה איננו בטוח יותר מאשר במוסד.

במעונות היום אין לנו מקלטים. גם בחמטת הפנימיות אין לנו מקלטים. רצוני להודיע לכם, כי אני עם חברת הכנסת נצר ספלנו בעוד מועד בענין זה, ואף נפגשנו עם סגן טר הסעד מר רוזנברג, וטאלנו אוחו, מה יהיה במקרה שחהיינה הפצצות.

כפי שהוסבר פה, התשלום עבור הילד, בעיקר בפנימיות, הוא קטור עם עטרות לשכות טוציאליות בכל הארץ. כל לשכה חייבת כסף. כל לשכה חייבת 4000 לירות, נכפיל סכום זה ב-20 לשכות, הרי זה מחבטא באלפים לירות. אני שואלת: כיצד ארגון יכול לשאת בזה?

אם אנו פונים למשרד הסעד, ואנו טוענים כי אנו נאלץ לצמצם, אזי הוא אומר: זאת לא.

חושבני, כי ועדת הסירותים חייבת לשים לב למצב זה. בקטחנו היא, ראיית הדברים לפי מציאותם, ואין זה בגדר של איומים.

היו"ר מ. ארם:

רצוני לומר לנציגי ארגוני הנשים, כי לצערנו הזמן הוא מאד מוגבל, ואבקש את

החברות לשלים את הדברים.

גב' לוי:

חיכינו זמן רב לפגישה זו. החברה סלוצקי העלתה את הנקודה העיקרית של הארגון. לארגון יש דרישות, והן בטני כיוונים: פרופורציה מוצדקת בין הנוגעים בדבר. חייב להימצא פתרון מהיר לכך.

דרישתנו הראשונה היא, ביחס להשתתפות מטרד הסעד בהוצאות ארגוני הנשים. כידוע, מטרד הסעד חייב לכסות שני שלישים מן ההוצאות, ושליש - ארגוני הנשים. גם לזה הארגונים לא הסכימו, אך מטרד הסעד לא הסכים אחרת, ובסופו של דבר הארגונים הסלימו עם עובדה זו.

ראוני לומר, כי בית חינוכות אחד בפתח-תקה עולה החזקה ילד 130 לירות לחודש. החקציב נבדק ע"י אנשים שמבינים, וניסינו להוריד ולטנח בהוצאות החזקה אלו. אולם, הואיל והמדובר הוא על חינוכות במצב בריאותי ירוד, הרי שאין לנו מה להוריד

ועוד: ביחד לחובות של הרשויות המקומיות: אני רוצה להוסיף ולומר, כי ארגוני הנשים עמדו גם בזמן האחרון במצב קשה מאד. הרצליה, נתניה אשר הם קרוב לטנה לא שלמו. מה, אם כן, על ארגוני הנשים לעשות אם מועצת הרצליה זה קרוב לטנה לא שלמה? - אין לנו אפשרות אחרת מאשר להחזיר ילד למועצה.

עלינו למצוא פתרון לבעיה, ועד כמה שידוע לי, קיימת כאן הצעה אשר הועלתה ע"י גב' בלוך, והיא: יהיה נכון מצד הארגונים לא להחזיק ילד יותר מאשר חודשיים ימים, למעלה מהמקובל.

ועוד: ביחס למקלטים. קבלנו הודעה דחופה ביותר מעיריית פתח-תקה, שעלינו להקים מקלטים. דברנו עם מטרד הסעד, ואחמול קבלנו טוב הודעה מאת המחלקה הסכנית של עיריית פתח-תקה. תכניות יש, וכסף - אין. יש למצוא לבעיה זו את פתרונה.

גב' סטרן:
אני מניחה שהדברים ידועים לחברי ועדת הסירותים על המצב, אלא שיחכן והם לא התפנו מספיק לחשוב סקיימים ארגוני נשים שהם אינם ראויים לחסומת לב.

גם מטרד הסעד ממר לנו שהוא פנה, דרש וחבע אך לצערנו, המצב קשה בארץ. אני רוצה שנדע את הדברים לאמיתותם המדוייקת. אנחנו נשאנו בעול ונוטאות בעול, אולם לא יתכן שנוכל לטאת עפילו חודש אחד נוסף.

העובדים אינם יכולים להמשיך לעבוד, כי הם טוענים, ובצדק, כי הם לא קבלו מסכורת החל מחודש אוגוסט. עם כל ההבנה הטובה מצד העובדים, הם אינם ממשיכים לעבוד ואינם רוצים להמשיך לעבוד. העובד אינו מסוגל לטאת בעול הזה.

ואתן דוגמה: למוסד אחד חייבת עירייה סכום של 14 אלף לירות. בינתיים 14 אלף לירות אלו כוסו ע"י מיהו.

עד כמה שאנו נתונים למצב של לחץ ומצב קשה, איננו יכולים לשלוח את הילדים הביתה; אין לאן. הרי אותם ילדים המסודרים במוסדות, הנם מקרים הכרחיים. אל יעלה על דעת מישהו שמציאות הילדים במוסדות אינה הכרחית. אנחנו בודקים וחוקרים היטב מי הם הילדים. כמעט ואין ילד שאנו יכולים אותו לשלוח הביתה. הילד הוא הקורבן, ולא המועצה. הילד עלול להיות כדור של משלוח הלוך וחזור. עיריית ירושלים חייבת לנו 1890 לירות. קבלנו שני ילדים, וזה היה מתוך לחץ. ההתחייבות היתה שב-30 באוגוסט החוב יסולק. ואנחנו כיום עומדים ב-15 בנובמבר - החוב לא סולק עדיין. אני שואלת: מה עלינו לעשות?

ולסיכום דברי, אני רוצה לציין כי עלינו לדון על הפער אשר אוחז איננו יכולים בטוח אופן לשאת; ב) עלינו לדון על החובות; ג) אחרי בדיקה מדוקדקת, לא מצאנו אפשרות לפתור את הילדים הנמצאים כבר במוסדותינו.

גב' וילנסקי: לאחר ששמעתי את הסכום של 14 אלף לירות, אני רוצה להגיד כי אני מקנאת בכך, כי לנו יש חוב בסך של 50 אלף לירות. לויצ"ו אין יותר מהיש.

אני רוצה שיהיה ברור, שאנחנו לא נסגור, אלא המצב יסגור אותנו. רק במוסדות סגורים החוב הוא בסך של 50 אלף ל"י. המועצות חייבות לנו 20 אלף לירות. לעומת זאת, פונים אלינו וחובעים שלא נסגור את מוסדותינו. אנחנו אומרים: לא על מנת לסגור פתחנו את מוסדותינו.

החזקת ילד עולה לנו יותר מ-100 לירות לחודש.

אני מקנאה בדבר אחד נוסף: אצלנו מ-15 בנובמבר לא נשלם. כתוצאה מכך תפרוץ שביחה. ואני חוזרת ואומרת, כי אם מהיום למחר לא יחול שינוי, - תפרוץ שביחה.

גב' בן-פורת: בקשר להחרמת דירות: עובדה היא, שמוסדותינו נמצאים בדירות שאינן כל כך מודרניות; אין בהן מקלטים. ואילו הורי הילדים גרים בדירות יותר גרוועות. אין לנו לאן לקחת את הילדים.

עתה, מדובר על מוסדות פתוחים שרשות מקומית צריכה את הבניין לצרכי בטחון או הג"א וכו'. אזי חושבת אני שאם יש חיוניות בזה שנקיים עבודה סדירה בעורף, אז צריך לעשות משהו בכיוון זה, שלא להחרים דירות של מוסדות ילדים.

קיום העובד במוסד: יש מצב שמחייב אותנו, חייבת להיות מטאלה, שעובד אחראי במוסד צריך לרתק למקום עבודתו, למרות שמקום זה הוא קטן; במוסד חייב להיות אדם אחראי, מדריך לילדים. אוחז לא צריך לקחת מן המוסד. אלה הם דברים הסייכים לשעת חירום.

ועוד: בעיית המקלטים. אינני יודעת שבבנינים התפוסים על ידי מוסדותינו אפשר לבנות מקלטים. לא זו בלבד אלא שהפיגור בתשלומים היה מלא.

ענין הסכר: מכבדים ומעריכים אותנו יפה מאד, אבל יש דבר אחד שאינם מקילים עלינו יותר, והוא ענין הסכר. לא נוכל לעמוד יותר מדי, אנחנו עושים למעלה מן המסוער. אנחנו מזמן החכופפנו - עקב הגרעונות העמוסים עלינו. איננו יכולים לאסוף את הכספים שצריכים לעמוד למטרה זו.

באשר למימון, אגלה לכם סוד: כל מועצה חשמה אם אנו נשלח את הילדים הביתה. על ידי כך אנו מורידים עול מהמועצה. לרשויות המקומיות לא איכפת להן כל כך. כך לא נורא. ומכאן צריכה להיות עירנות.

אנחנו חייכנו רבות לפגישה זו, ואדוני היושב-ראש אמר לנו כי הנכם מוגבלים בזמן. נכון, זוהי שעת חירום ואתם עטופים, אך אנו מרגישים משום עלבון.

גב' בינוסר:

ל נדמה כי כל הבעיות הללו באו מסקור אחד, והוא בעייה תקציבית. אם זה עולה כסף לארגוני הנשים או למעד, זה היינו הך. הארגונים אינם יכולים לאסוף יותר כספים, וכל החזקה שיטנה מספחה בישראל אשר חייבים למצוא פתרון. תינוק עולה לנו 175 לירות לחודש. אינני חושבת תינוק עולה לה כה הרבה כסף. לדעתי, אנו

מספר התינוקות אשר אותם אנו מחזיקים לא נשחנה, ואנו איננו יכולים להחזיק 300 ילדים בירושלים, וכל התינוקות האלה הועברו אלינו ממשרד הסעד.

לדעתי משרד הסעד חייב לשנות את שיטת התשלומים שלו לרשויות המקומיות. אני מציעה שמשרד הסעד חייב לשלוח את התשלומים למוטד באופן ישיר. (ב) משרד הסעד צריך להשתדל לא לשלוח כל כך הרבה תינוקות אלינו אף אם מצב משפחת הילדים הוא אינו טוב. לדעתי, מוטב לשלם לאם ולא לשלוח את הילד אלינו. חושבני, כי יש לחפש דרך שהבית יחזיק את הילד. או אחרת, שהארגונים ישתתפו בהקצבה לאם שתחזיק את ילדה בבית. לדעתי, שיטה זו תהיה קלה יותר. יודעת אנכי מקרים שהיו לנו, החזקנו ילדים משך שבועים, והעובדת הסוציאלית אמרה כי מוטב להשאירם כל הם אינם מתאימים לרוח הבית. העובדת הסוציאלית אמרה כך, משום שזה נוח לה יותר.

אני חושבת כי על הסעד ועל הארגונים לעשות מאמץ ולמצוא פתרון לבעיה זו. הסעד יצטרך להשתדל להגדיל את ההקצבה שלו. הארגונים אינם יכולים להחזיק בעול הזה. אנו נצטרך להוריד את הרמה של המוסדות.

לפני מספר חדשים, משרד הבריאות דרש מאתנו שנקים מחלקה לפגעים. עשינו חשבון וראינו כי כל תינוק פג יעלה לנו 250 לירות לחודש. אל לנו לשכוח כי על העובדת להחליף את החיתולים 6 פעם ביום, וכו' וכו'. אם כן שלא ידרשו מאתנו רמה של בתי-חולים, אלא שיטת בית. לדעתי, אם נלך בדרך זו, נגיע לפתרון.

היו"ר מ. ארם:

הערה אישית לגב' בן-פורת: אם אמרת כי אנחנו מוגבלים בזמן, אז אמרת זאת לא מקוצר רוח. אנו לא התכוונו לפגוע בכם או להעליב אתכם. אנו ישבנו על המדוכה הזו מתוך כאב, ואנו יודעים מהו העומס אשר הוטל עליכם. אין שום ספק שרצוננו הוא עז, לא לסגור את המוסדות אלא לפתח אותם. אני מקווה כי הפגישה שלנו עם ועדת הכספים לא תהיה אידיאלית ביותר, אך אני בטוח שהסיעות בקואליציה ילחצו על החברים שלהם בממשלה. רצוני לומר לכם כי משרד הסעד יעשה כל מה שביכולתו כדי לדחות את מצוקתכם, הדבר הזה איננו בידינו ואכן נחרדנו למשמע מצוקתכם. כמובן, שאין פירוש הדבר שאנו נשב בחיבוק ידיים.

אנו שמענו ממכם דברים חשובים מאד, ואני מודה לכם.

ד. בצר:

רצוני לשאול, מה הן למעשה הדרישות לגבי העמיד, חוץ מתשלום החובות?

ח. סלוצקי:

אמרנו שהתשלום צריך להיות שני שלישים
עם הצמדה לאינדקס.

ביחד לשעת חירום, אנחנו דורשים תוקף להשיג
את הכספים הדרושים להקמת מקלטים.

ביחס לחובות, אנחנו תובעים שמשרד הסעד ישלם
לנו באופן ישיר.

ב. ארדיטי:

אני רוצה להציע, שאנו נדחה את הישיבה,
משום שלנו אין תמונה ברורה מהבעיה הנדונה.

כגון: בעיית המקלטים וכו'.

הי"ר מ. ארם:

ביחס לתקציבים, אני יכולים לקבל בפשטות
דו"ח ממשרד הסעד ומהארגונים.

אין לי ולא כלום נגד זה שאנו נשב עוד פעם,
חושבני כי אנו במרוצת הזמן ניפגש שנית כדי לדון על ענין זה.

מר ברסלע:

רצוני לומר לכם שני דברים כדי ליצור
מצב רוח, כי אנו הוצאנו את התקציבים לחודשים
ספטמבר-אוקטובר מתוך תקציבנו. אנחנו עושים מאמץ כדי לתת מפרעה לארגונים
על חשבון החובות של הרשויות המקומיות בסך של 50 אלף לירות לכל הארגונים
יחד. אמנם אינני נכנס עכשיו לבדיקת מספרים, אך הערכתי שכל החובות מסתכמים
ב-100-150 אלף לירות. זהו מאמץ על מנת לתת כסף לארגונים.

הי"ר מ. ארם:

אני מבין כי דברי מר ברסלע היו כמרפעה;
זהו נסיון ראשון למאמץ. לדעתי, אם יחד נעמוד

- יחד ננצח.

אנני מודה לכם.

אני רוצה למסור לכם פרטים על "אזע".
שלחתי שני כבדקים, האחד ל"אזע" והשני למנהל ג'וינט. קבלתי תשובה
מ"אזע". בקשתי מהם לא לסגור בזמן חירום, וכי אנו נעשה את כל המאמצים
כדי שהם לא יאלצו לסגור את מוסדותיהם. (קורא את התשובה מ"אזע")

התשובה השניה היא מג'וינט (קורא).

כלומר, הם מפנים אותנו לסוכנות היהודים ולמשרד הסעד. להם לא
היתה שום התחייבות קודמת. אין לי ספק שאם אנחנו לא ניתן להם שום תמיכה,
הם יאלצו לסגור.

מר ברסלע:

גם בינינו היתה חליפת טלגרמות. היתה לנו
שיחה עם מנהל "אזע" בפריס. אל הג'וינט
אנו לא פנינו. אני משום מה חושב כי הם לא יסגרו, אעפ"י שיש
ענין לפוליטיקה. אני שמעתי כי מר יוספסל תבע את סגירת "אזע" בישראל.

ד. נצר:

אני מציעה שנקיים ישיבה בינינו ונבקש
את משרד הסעד שיתן לנו מספרים מדוייקים.

ר. הקטין:

ענין המקלטים נראה לי כחסור מאד. לדעתי,
החברה הדואגת לילדים היא החייבת בזה. אם

כן, למי צריך לפנות.

מר בר-סלע:

הם אומרים שנפנה לרשויות המקומיות. הם
מציעים שאנחנו בקים מקלטים ולמעשה איננו
יכולים לעשות זאת אף במוסדותינו. פעולה זו מתבטאת במאות אלפי לירות.

גב' צ. בלור:

שאלת המקלטים עומדת מזמן על הפרק אצלנו.
בעיה זו איננה דוקא ענינם של ארגוני
הנשים. אנחנו מקבלים מכתבים בזמן האחרון יום יום מהרשויות המקומיות,
שם הם מודיעים לנו כי האחריות חלה עלינו. אנחנו לא יודעים מה לעשות.
השאלה טעונה דיון ובדיקה עם שר הפנים. הנה מסרד החקלאות הקים מקלטים,
כיצד הוא עשה זאת?

הישיבה נבעלה בשעה 11.30.